

בש"פ 269/14 - מדחת שעאר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 269/14

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

העורר: מדחת שעאר

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 5.1.14 במ"ת 23422-08-13 שניתנה על ידי כבוד השופט ציון קאפח

תאריך הישיבה: ט"ו בשבט התשע"ד (16.1.2014)

בשם העורר: עו"ד ששי גז
בשם המשיבה: עו"ד נילי פינקלשטיין

החלטה

1. בכתב אישום שהוגש בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיוחסות לעורר עבירת קשירת קשר לפשע, סחיטה באיומים, ניסיון לרצח ועבירות בנשק. באישום הראשון נטען כי העורר ובני משפחתו (אביו אחמד, אחותו ג'יהאן ובן זוגה מוחמד) קשרו קשר לפגוע בקרוב משפחה, סמי, על רקע התנגדותו של האחרון לבקשה להיתר בנייה שהגיש האב. לפי האישום השני, שבמעשים הנטענים בו לא נטל העורר חלק, תקפו שלושת האחרים את סמי, וגרמו לו לשברים בכף ידו הימנית. לפי האישום השלישי, מספר ימים לאחר מכן, הגיעו העורר, ג'יהאן ומוחמד - בשליחות אבי המשפחה אחמד - לביתו של סמי, ואיימו עליו מחוץ לדלת ביתו, שאותה סירב לפתוח. לפי האישום הרביעי, העורר, אביו ומוחמד שבו לביתו של סמי מספר ימים לאחר מכן, וסחטו אותו באיומים לחתום על אישור להסרת ההתנגדויות למתן היתר

עמוד 1

הבנייה. לפי האישום החמישי, לאחר שהסכסוך לא הגיע לפתרון, גמלה בליבם של העורר ומוחמד ההחלטה להביא למותו של סמי. ביום 20.7.2013, הגיעו העורר ומוחמד לביתו של סמי, ברכבו של הראשון. השניים פגשו ברחוב את אביו של סמי, ומוחמד איים שהוא הולך לחסלו. סמי יצא למרפסת הדירה, וסירב להיענות לדרישת מוחמד ולרדת אליהם. אז, נהג העורר את רכבו לכיוון המרפסת, מוחמד הוציא אקדח מתחת לחולצתו, כיוון אותו לכיוון סמי וזוגתו, והחל יורה לעברם. מוחמד ירה ארבע יריות, שפגעו במרפסת ובסביבתה. העורר, שנהג כאמור ברכב, החל להימלט מהמקום כאשר אגב כך פגע עם הרכב באביו של סמי, שמעד ונחבל בכתפו. באישום השישי, שאינו מתייחס לעורר, מיוחסת למוחמד עבירת איומים נוספת.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, ביקשה המדינה לעצור את העורר והנאשמים האחרים עד תום ההליכים. בית המשפט קבע קיומן של ראיות לכאורה ביחס לעורר ואביו, ומצא כי אין מקום לבחון את שחרורם לחלופת מעצר על רקע המסוכנות הנשקפת מהם לסמי ולבני משפחתו (החלטה מיום 12.9.2013). עררו של אבי העורר לבית משפט זה נמחק, לאחר שהוסכם כי הוא יוכל לפנות בבקשה לבחינת חלופה חדשה שלא הוצגה קודם לכן לבית המשפט המחוזי (בש"פ 6357/13 שעאר נ' מדינת ישראל (1.10.2013)). בהמשך, שוחרר האב לחלופת מעצר.

3. ביום 5.1.2014, דחה בית המשפט המחוזי (כב' השופט צ' קאפח) את בקשת העורר לעיון חוזר בנושא מעצרו. בבקשה, עתר העורר לשחררו לחלופת מעצר או למצער, להזמין תסקיר מעצר בעניינו. בית המשפט קבע כי נוכח חלקו הפעיל של העורר במסכת המעשים המתוארת בכתב האישום, המסוכנות הנשקפת ממעשים אלה, והחשש של המתלונן ובני משפחתו - אין מקום לעיין מחדש בהחלטת המעצר. צוין כי אין מקום לגזור גזירה שווה בין עניינו של העורר לזה של אביו, מכיוון שהאחרון חדל מפעילותו האלימה בשלב מוקדם יותר.

4. מכאן הערר שלפניי. העורר טוען כי לא ניתן משקל לכך שהוא סטודנט למדעי המחשב נעדר עבר פלילי; כי אין עילה להבחין בינו לבין אביו, שהוא - לפי כתב האישום - הרוח החיה מאחורי הסכסוך הנטען; כי המסוכנות הנטענת התפוגגה בשים לב לשחרורו של האב ומתן היתר הבנייה שבמחלוקת; כי המסוכנות הנטענת היא ממילא נקודתית וניתן לאיינה על-ידי הרחקה מהעיר יפו; וכי מוחמד, ולא העורר, היה זה שירה לכאורה לעבר בית המתלונן.

5. המדינה סבורה כי אין מקום להורות על שליחתו לתסקיר מעצר, מכיוון שמדובר במצב שבו אף חלופה לא תסכון. לדבריה, לעורר ולמוחמד מיוחסות העבירות החמורות ביותר, שמלמדות על מסוכנות ברמה גבוהה, ובפרט כלפי המתלונן ומשפחתו על רקע הסכסוך שטרם הסתיים.

6. לאחר שמיעת טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי יש מקום בנסיבות העניין להורות על הגשת תסקיר מעצר של שירות המבחן. המעשים המיוחסים לעורר בכתב האישום הם חמורים ביותר, ומלמדים על מסוכנות קונקרטיה כלפי המתלונן ומשפחתו כמו גם על מסוכנות כללית. כאמור, העורר היה שותף מלא למעשים נושא כתב האישום - מסכת של איומים וסחיטה על רקע של סכסוך בין משפחות, שהגיעה עד כדי ניסיון לרצח. באירוע האחרון, נושא האישום החמישי, העורר נהג לכאורה ברכב שממנו נורו יריות לעבר המתלונן, שרק בנס לא גרמו לפגיעה בנפש. עם זאת, גם כאשר מדובר בעבירות שהמסוכנות הנשקפת מהן היא גבוהה, מצווה בית המשפט לבחון את האפשרות להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה בחירותו של הנאשם היא פחותה (סעיף 21(ב)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים)). תסקיר מעצר של שירות המבחן, לפי סעיף 21 לחוק המעצרים, הוא כלי עזר חשוב בידי בית המשפט בבחינת היתכנותה של חלופת מעצר. ברם, במקרים שבהם האפשרות

לחלופת מעצר אינה ישימה על פניה, משלא יהיה בה כדי להשיג את תכליות המעצר, אין מקום להעמיס על שירות המבחן נטל נוסף שלא לצורך, וניתן להימנע מהפניית הנאשם לתסקיר מבחן (בש"פ 649/13 חיגאזי נ' מדינת ישראל (30.1.2013))

7. בענייננו, אני סבור כי יש להסתייע בחוות דעתו של שירות המבחן לגבי העורר, צעיר נעדר עבר פלילי, סטודנט למדעי המחשב, המתנדב בפעולות חברתיות שונות בעירו. בשל הפער בין נתוני האישיים החיוביים לכאורה של העורר לבין חומרת המעשים המיוחסים לו, תסקיר המעצר יכול לסייע בהבהרת התמונה, ולשמש תשתית להכרעה בשאלת אפשרות שחרור העורר לחלופה מנטרלת סיכון. זאת, תוך שאני מדגיש כי אין באמור משום נקיטת עמדה בשאלת שחרורו של העורר לחלופה (השוו: בש"פ 7696/12 אביקזר נ' מדינת ישראל (29.10.2012); בש"פ 1084/12 בדרה נ' מדינת ישראל (9.2.2012)).

תסקיר מעצר בעניינו של העורר יוגש אפוא תוך 21 ימים לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, ובית המשפט יפעל כחכמתו.

ניתנה היום, ט"ו בשבט התשע"ד (16.1.2014).

שׁוֹפֵט